

STICHTING GENOOTSCHAP ENGELANDVAARDERS

BESCHERMHEER ZIJNE KONINKLIJKE HOOGHEID DE PRINS DER NEDERLANDEN

"GIJ ZIJT DE SCHAKEL TUSSEN
HEN, DIE THUIS BLEVEN, EN MIJ"

KONINGIN WILHELMINA

Verschijnt ieder kwartaal

3e jaargang 1981
December NR. 12.

"DE SCHAKEL"

(Kwartaaluitgave van de Stichting Genootschap Engelandvaarders)

ERE-VOORZITTER

H.P. Linthorst Homan
Groteweg 123
8191 JV Wapenveld
Tel. 05206 - 8748

ORGANISATIE

VOORZITTER F.Th. Dijckmeester
Magnoliaaan 7
7313 EV Apeldoorn
Tel. 055 - 553267

SECRETARIS H.I. Borel Rinkes
Hanedoestraat 57
2597 XD Den Haag
Tel. 070 - 240447

PENNINGMEESTER Fred M. Beukers
Vredehofweg 56
3062 ES Rotterdam
Tel. 010 - 129922

SOCIALE AANGELEGENHEDEN S.G. Timmers Verhoeven
Zeildijk 31
4561 SH Hulst (Z.Vl.)
Tel. 01140 - 13493

Sti.Gen. E. .
Giro: 359500
Bank: 545546826 ABN
Rotterdam

b.g.g.
Mevr. den Hamer-Viehoff
Tel. 070 - 558928

REDACTIE : G.A. den Ouden
Slangenborg 65
3328 DP Dordrecht
Tel. 078 - 170398

Het volgende nummer verschijnt in de maand Maart 1982
Gaarne de hiervoor bestemde copy inzenden vóór 1/3/82

VAN HET BESTUUR.

Het Bestuur van de Stichting Genootschap Engelandvaarders wenst U en de Uwen voor het komende jaar 1982, alle geluk en voorspoed toe. Gezondheid is voor mensen van onze generatie een zeer delicate zaak. Uw Bestuur wenst U dan ook allen een voortreffelijke gezondheid toe en mocht U aan sukelen toe zijn, dan een zeer voorspoedig herstel.

VAN DE PENNINGMEESTER.

Weer is er een jaar voorbij gevlogen. Een jaar waarin de economie van het land er niet beter op is geworden. Een jaar van teruggang in inkomsten en een toename van uitgaven.

Een nieuw jaar ligt weer voor de boeg met ook een toename van uitgaven voor Uw penningmeester. Uitgaven zoals porto- en verzendkosten, activiteiten van de sociale commissie en het ouder worden van Engelandvaarders, waardoor steeds vaker voor attenties moet worden gezorgd.

Toch wil het Bestuur van Uw Genootschap proberen op de eenmaal ingeslagen weg voort te gaan, o.a. door continuering van de kwartaal-uitgave van ons tijdschrift.

Dit is dan ook de reden dat bij dit nummer van onze "SCHAKEL" wederom een accept girokaart is bijgevoegd.

Aan diegenen die zulks aangaat en daartoe in staat zijn, verzoeken wij vriendelijk hun jaarlijkse bijdrage, met gebruikmaking van bijgevoegde kaart, zo spoedig mogelijk aan de Stichting over te maken.

Voor de goede orde, F.35.-- is het richtbedrag voor de jaarlijkse bijdrage.

De Stichting heeft ook een bankrekening. Dit is van belang voor in het buitenland wonende E.V.ers.

Algemene Bank Nederland (A.B.N. no. 54.55.46.826 ten name van Penningmeester Stichting Genootschap Engelandvaarders te Rotterdam.

Het Stichtingsbestuur is zeer erkentelijk voor die bijdragen die telkenjare bovenstaand bedrag soms aanzienlijk overtreffen. Evenzeer dankbaar zijn wij voor de geringere bijdragen en waarvan wij weten dat die met evenveel enthousiasme worden geschonken voor het voortbestaan van het onderling contact. Wij blijven Uw bijdragen heel hard nodig

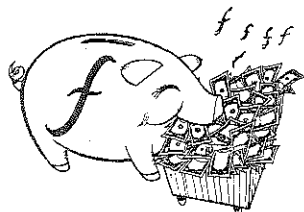
hebben om b.v. deze "Schakel" tussen ons allen, in stand te kunnen houden.

Oók de inkomsten uit de verkopen van "onze winkel" kunnen daartoe bijdragen.

De prijzen van onze artikelen zijn nu als volgt vastgesteld:

Insignes (verguld zilver)	F.35.-- pst.
Wilhelmina-tegel	F.30.-- "
Wapenschildje (zie omslag Schakel)	F.23.-- "
Engelandvaarders-das	F.18.-- "

Alle prijzen zijn inclusief verzendkosten binnen Nederland en Europa. Kopers uit andere gebieden en van overzee, dienen aan de hierbovengenoemde bedragen nog F.2.50 toe te voegen. Voor de bestelling van deze artikelen kunnen de stortings/accept-girokaarten eveneens worden gebruikt. U moet dit dan wel even bijvermelden.

Tenslotte nog het navolgende:

De laatst gehouden REUNIE heeft extra kasmiddelen gevergd. Het geringe aantal aanmeldingen dat tot kort voor de sluitingsdatum via girobetalingen binnenkwam, heeft ons genoopt een extra circulaire met opwekking tot deelname uit te zenden. Veel Engelandvaarders hebben zich eerst op de dag van de Reunie ter plekke gemeld. Dit vereiste bijzonder veel improvisatie-talent en kwam ook een ordelijke gang van zaken niet ten goede.

Wij doen een dringend beroep op U allen een beetje begrip te tonen voor de problemen waarvoor de organisatoren worden gesteld.

Dit was dan: "To whom it may concern".

Rest mij nog, bij de jaarwisseling U allen een goede gezondheid te mogen toewensen, zodat de "Schakel" zijn bestaansrecht nog vele jaren zal kunnen waarmaken.

De Penningmeester.

VORSTELIJK HUIS

Ter gelegenheid van de "REUNIE" werd door de Stichting Genootschap Engelandvaarders een telegram verzonden aan onze Beschermheer Zijne Koninklijke Hoogheid de Prins der Nederlanden:

" De Engelandvaarders in reunie bijeen, willen hun Bescherm-
" heer blijk geven van hun aanhankelijkheid aan het Konink-
" lijk Huis en de hoop uitspreken U volgend jaar weer in
" hun midden te mogen gebroeten. Verheugd dat Hare Konink-
" lijke Hoogheid Prinses Juliana weer thuis is, zenden
" wij U beste wensen voor spoedig volledig herstel."

w.g. Linthorst Homan - Voorzitter
Borel Rinkes - Secretaris.

In antwoord hierop ontvingen wij het navolgende telegram:

"U allen heel veel dank voor Uw hartelijk telegram.

" Hoop oprecht de volgende keer aanwezig te kunnen zijn.

" Mijn vrouw maakt het heel goed.

w.g. Bernhard.

"OVERLOON"-Kalender 1982

Sommige verenigings-bladen konden in een vorig nummer nog juist melding maken van een in voorbereiding zijnde maandkalender over het Oorlogs- en Verzetsmuseum Overloon. Deze kalender zal uitsluitend verkrijgbaar zijn in het Museum zelf, bij de verenigingen behorend tot de Stichting Samenwerkend Verzet 1940-1945 en bij de NBOS/Vln. De verkoopprijs bedraagt F.9.-- excl. F.2.50 verzendkosten. De netto opbrengst komt ten goede aan Overloon en aan de genoemde Organisaties.

Van de Overloon-kalender kunnen één of meer exemplaren worden besteld door overmaking van F.11.50 per stuk op girorekening 654372 t.n.v. Penningmeester NFR/VVN te Heemstede. Graag onder vermelding ..expl.kalender '82 en van de vereniging waaraan de opbrengst ten goede komt. Degenen, die reeds een bestelling deden, krijgen de kalender(s) binnenkort thuisgestuurd. Nieuwe bestellingen worden uitgevoerd in volgorde van binnenkomst.

De Stichting

Engelandvaarders kan een bestelling van een of meerdere kalenders van harte aanbevelen. Niet alleen steunt U hiermede een goed doel, maar ook onze Kas wordt er weer beter van.

UIT DE REGIO

Van L.A.D.(Leen) Kranenburg ontvingen wij een berichtje over een samenkomst van Engelandvaarders uit de Regio Oost. Wij geven dit summier berichtje evenwel gaarne aan U door.

Op 19 November j.l. kwam men samen in het Schellinkje. Carlier, van Remmen, Timmers Verhoeven en hun dames hadden er zelfs een verre reis voor over.

Wij hopen dat ze het de moeite waard vonden. Wij zijn ook blij met de komst van hen die dichterbij wonen en voor het eerst deelnamen. In Maart proberen we het weer.

Van Cor van Remmen te Roosendaal (NB) ontvingen wij een berichtje over een najaars-reunie van Regio Zuid. Ook dit bericht van de bijna vaste medewerkers uit de Zuidwesthoek geven wij gaarne aan U door. Het Bestuur van de Stichting vindt er genoeg in dat in deze regio een min of meer vaste band aan het ontstaan is. Het Bestuur is ervan overtuigd dat dit alleen maar ten goede kan komen aan de betreffende E.V.ers en wilde wel dat in het gehele land een dergelijke vriendenkring zou kunnen bestaan. Een voorbeeld voor ons allen.

Op 13 November j.l. vond de najaars-reunie van regio Zuid plaats. Gezien het groot aantal deelnemers (we telden er 48) werd de borrel gedronken in de bar van de Bistro en daarna het etentje in de zeer leuk ingerichte Philipszaal van Motel Gilze genuttigd.

Naast het feit dat er een record aantal deelnemers was en dat Regio Zuid haar eerste lustrum vierde, moet nog vermeld worden dat de Engelandvaarders Frans Boluyt, Louis v.d. Bossche en Henk Zeelenberg ook aanwezig waren. Zij volbrachten in 1942 gezamenlijk de treinreis Amsterdam/Parijs onder een treinstel. Deze drie musketiers kregen een daverend applaus.

De stemming was als vanouds opperbest en er werd veel gelachen. De avond vloog om.

Wij kijken nu reeds uit naar de volgende reunie, die zal plaats vinden op Vrijdag 23 April 1982 in Motel Gilze. (even in de Agenda noteren)

Bericht van deelneming, gaarne twee dagen eerder, e.e.a. aan één van onze contact-personen via de volgende telefoonnos.:

01646 - 3415
01650 - 36488
04132 - 64884

e.e.a. in verband met tafelreservering.

De afdeling Doetinchem van de Nationale Federatieve Raad van het Voormalig Verzet Nederland, organiseert regelmatig bijeenkomsten in Doetinchem.

Engelandvaarders uit deze regio zijn daar zeer welkom. Men dient zich te wenden tot de Secretaris de heer J.G. Hettinga, Vreelstraat 4 te Gaanderen. Tel. 08340 - 24182. De eerstvolgende bijeenkomst zal zijn op Zaterdag 9 Januari 1982 in Restaurant Groeskamp te Doetinchem, vanaf 10.30 uur.

DE JAAR-REUNIE.

Een jaarlijkse Reunie als die van de Engelandvaarders, vraagt nogal wat voorbereiding. Na vele malen vergaderen en nog meer dagen bespreken en regelen, is dan eindelijk de dag daar en moet je maar afwachten wat het wordt. Aanvankelijk leek tevoren het geheel te zullen mislukken, zodanig zelfs dat door het Bestuur een hernieuwde oproep moest worden gedaan. Als functionaris kun je je dan wel boos maken, maar achteraf kan toch weer veel worden ver-goelijkt. Ze worden allemaal een dagje ouder en nemen het allemaal wat gemakkelijker op. Wat niet wegneemt, dat de organisatoren toch wel in hun piepzak hebben gezeten. Gelukkig viel de opkomst uiteindelijk ontzettend mée, zodanig zelfs, dat op een dergelijke opkomst kennelijk niet was gerekend en de locatie waar één en ander was gepland, eigenlijk te klein was. Ook de directie van het bedrijf had w.s. niet op een dergelijke opkomst gerekend, gezien de bediening bij het natje en het droogje. Wij zijn het bij militaire inrichtingen wel anders gewend, maar ja, daar kijkt men niet op een mannetje meer of minder. Ook de kwaliteit van het eten zou beter hebben gekund, maar zoiets is tevoren moeilijk te bekijken. Al met al was het prettig weer eens al die oude vertrouwde gezichten te zien en met een praatje en een drankje links en rechts, de slijtende contacten weer wat aan te kunnen halen. Een verrassing voor vele aanwezigen was de decoratie van 36 Engelandvaarders met het Verzetskruis 40/45. Deze ceremonie werd geopend door onze Ere-Voorzitter, waarna door de

heer Teengs Gerritsen de namen werden afgeroepen. Burgemeester Jhr. Mr. H.G. Holthe tot Echten heeft onder doodse stilte de decoraties opgespeld, waarna door alle aanwezigen het Volkslied werd gezongen.

Er waren op deze Reunie in Doorwerth in totaal 179 personen aanwezig, waaronder een aantal echtgenotes en een 8-tal buitenlandse gasten, leden/afgevaardigden van zuster-organisaties.

BOEKBESPREKING.

MAN IN OORLOG.

Een naar wij vernemen nogal omstreden uitgave van Bosch en Keuning te Baarn, over Kol. Jan Somer en meer in het bijzonder over diens dagboek.

Uit één der door ons ontvangen reacties citeren wij het navolgende.

"Waarom het dagboek van Kol. Somer in deze vorm is uitgegeven is een raadsel. Het vormt geen aansluiting met het boek "Zij sprongen in de nacht", het onteert de gedachtenis aan Jan Somer, het schaadt het aanzien van Bureau Inlichtingen en is kwetsend voor nog in leven zijnde Engelandvaarders."

CONTRA DE SWASTIKA.

Unieboek bv. heeft een uittreksel gezonden van het door Charles L.J.F. Douw van der Krap, Engelandvaarder, Ridder Militaire Willemsorde, geschreven boek "Contra de Swastika".

Zodra wij hiervan een exemplaar ter inzage hebben ontvangen, zullen wij dit gaarne recenseren.

CORRESPONDENTIE

Van de heer Edw. Rottenberg te Amsterdam ontvingen wij

een nogal ongenueanceerd schrijven over zaken waarover hij kennelijk een eigen mening heeft en dat is zijn goed recht, maar waarbij hij aan een aantal Engelandvaarders verwijten doet, over feiten en gegevens, die hij kennelijk heeft opgediept uit een stuk in de Volkskrant over de Reunie uit de enigszins zure pen van ene Christof van Basten Batenburg.

Vriend Rottenberg verzoekt publicatie in deze uitgave van zijn brief.

Het komt ons beter voor hieraan niet te beginnen, aangezien dit vast en zeker nogal wat reacties zou oproepen. Overigens moet vriend Rottenberg het hiermee eens zijn, gezien zijn, gezien zijn citaat: "Geen politieke of maatschappelijke meningsuitingen in de Schakel zegt Wijting en daar kan ik van harte mee instemmen".

JA OK

Van Mevr. T.M. den Hartog - Vogelaar te Apeldoorn ontvingen wij een brief, waarin zij te kennen geeft, juist wel graag een discussie te zien geopend over nucleaire problemen.

Misschien wel een beetje tot onze spijt Mevr. den Hartog kunnen wij op deze materie niet verder ingaan. Deze beslissing is nu eenmaal genomen en wij zullen ons daar strikt aan houden.

Ook van vriend v.d. Parren ontvingen wij opnieuw een brief waarin hij zegt van mening te zijn dat de "Schakel" vrij dient te blijven van het huidige politieke gedram. Hoewel de ironie wil dat oorlog en bezetting, waaruit wij voortkwamen, toch ook behoren tot de politiek. Een politiek die wij niet graag herhaald willen zien.

Overigens vrienden, bedankt voor Uw medewerking en voor de genomen moeite van het brieven schrijven. Gelukkig kunnen wij in Nederland er nog een eigen mening op nahouden.

Wij ontvingen bericht dat op Zaterdag 28 November onze mede-Engelandvaarder Harry Houben is onderscheiden met het Verzetskruis 40/45.

Deze decoratie werd hem opgespeld door de Brig.-Generaal der Mariniers Tit. Giesberts tijdens een reunie van Mariniers te Sittard.

Harry Houben, onze hartelijke gelukwensen.

Vriend Wim Sanson te New-York stuurde ons foto-copieën van een aantal foto's die indertijd in het kamp Miranda d'Ebro werden gemaakt. Sanson denkt dat dhr. Velthoen in Spanje de desbetreffende negatieven heeft.

Tot onze spijt kunnen wij de copieën niet reproduceren en zal er van een follow-up w.s. geen sprake zijn.

In ieder geval, bedankt vriend Sanson voor de genomen moeite en de goede bedoelingen.

INTERMEZZO.

Een verhaal van Timmers Verhoeven.

Engelandvaarders die lang diverse route's over de Pyreneeën kwamen, belandden meestal in Miranda.

Miranda was beslist niet vergelijkbaar met de verschrikkelijke concentratie-kampen van nazi-Duitsland. Men zou kunnen zeggen dat het een overbevolkte openlucht wachtkamer was, van waaruit men dan uiteindelijk bevrijd naar Madrid kon reizen en van daaruit weer verder. Voor de één was de wachttijd korter dan voor de ander. Maar vooral tegen het eind van de oorlog in Europa werden die wachttijden alsmaar korter.

De Nederlandse Engelandvaarders waren over het algemeen bevoordrecht, vergeleken met collega's van andere nationaliteiten. Op den duur kwam er meer materiële hulp van onze Ambassade voor de Nederlandse geïnterneerden op gang.

De heer Davids verscheen regelmatig aan de poort van Miranda, waar hij gewapend met een indrukwekkende doos sigaren en een even zo dikke portefeuille een onderhoud aanvroeg met ... El Coronel Jefe del Campo de la Capitanía General de la sexta región militar.

Veelal had Davids succes, en dat was dan te zien aan zijn van oor tot oor lachje bij zijn vertrek.

Miranda was dicht bevolkt, met maar een drietal slecht lopende waterkranen en een internationale latrine, waar dysenterie-bacillen gemakkelijk van de ééne op de andere lotgenoot over konden gaan.

Met de Fransen was het niet zo goed want de Franse vertegenwoordiger vond het kennelijk gemakkelijker zijn landgenoten maar te laten zitten. Een Yoegoslaaf en naar ik meen ook een Griek waren de meer permanente bewoners. Ik herinner mij ook een Amerikaanse neger die na een drankje alsmaar aan iedereen verkondigde: "I am an American citizen", wat kennelijk niet veel uithaalde, want hij heeft daar tot het einde van de oorlog gezeten. Er waren er ook die Miranda nooit hebben gezien en die in de bergen zijn blijven steken of die bij de klim over de Pyreneeën op het allerlaatste moment werden gegrepen en van wie nooit meer is gehoord.

Toen mochten we weg en na een lange reis in een trein die uit de meest uiteenlopende wagons was samengesteld, kwamen we dan eindelijk 's-avonds in Madrid aan.

Op het perron stond dan de heer Schim van de Loeff, met strooie hoed op en getooid met een rood/wit/blauw lint, die ons na onze bevrijding welkom heette.

Dit was dan de immaterieële hulp van de Nederlandse Ambassade. Materieel werd ook aan alles gedacht en wanneer er dan ook nog andere verlangens waren, wel dan was dat een kwestie van privé initiatief. Soms kostte dat wel wat geld, want als men een lief-tallige Madrileense mee uit nam, werd ze gegarandeerd door een oppas begeleid. Je liep dan zogezegd 1 op 2. En met 90 pesetas per week kon men niet zo gek veel doen. De Engelse Ambassade was overigens goed voorzien van vrouwelijk schoon en de meeste Engelandvaarders hebben dan ook goede herinneringen aan Madrid en dat niet alleen... Er waren veel contact-mogelijkheden en het ontbrak er beslist niet aan gezelligheid.

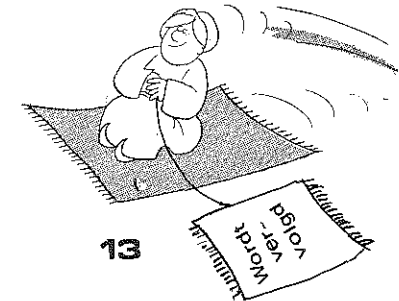
Maar daarvoor waren we uiteindelijk niet gekomen en dus verder ging het weer, soms via Portugal (al of niet legaal). Wij gingen via Gibraltar, want wij waren uiteindelijk de laatste grote groep. Per bootje van Gibraltar naar Oran bij de Amerikanen en dan Algiers bij de Engelsen. Over dat "Intermezzo" schrijf ik later nog wel eens.

Intussen was ik voor enige weken opgenomen in een militair hospitaal, bovenop een klip in de buurt van Algiers, met een prachtig uitzicht over de Middellandse Zee. Ik had weer eens dysenterie. Ik realiseerde mij toen dat we al zo'n maand of acht onderweg waren en dat de invasie al was begonnen. We hadden immers zelf de inscheping van de Fransen in Oran gezien. Ik besepte toen dat we misschien te laat zouden zijn om mee te kunnen doen aan de verdere bevrijding van Europa maar dat we dan toch in elk geval ons nog zouden kunnen inzetten voor de bevrijding van ons Nederlands Indie.

Ik begreep dat we ook daarmee haast moesten maken en in ieder geval zien weg te komen uit Algiers.

Binnen een dag was ik weg uit het ziekenhuis, terug naar het kamp buiten Algiers en inderdaad een paar dagen later op weg naar Engeland.

Daarover later meer.

SCHAKELTJES

TE HUUR, in de periode 1 Juli tot en met 15 September '82
gezellige comfortabele 2-kamerflat met 4 tot 5 bedden,
ca. 40 m², met balcon en kitchenette, volledige badkamer
en wc. plus parkeerplaats. Is gelegen aan de rand van
COLLIOURE, met zuid-uitzicht op wijnvallei en op circa
300 meter afstand van strand en dorpskern. Fot's en plat-
tegrond beschikbaar.
Huurprijs 500.-- per week, all in.
Tebevrage tel. 01140-13493 of bgg. 070-558928, zo mogelijk
vóór eind Januari 1982.

UW BIJZONDERE AANDACHT

Bijgevoegd een ✂ inlegblad met aanvullingen en
wijzigingen voor Uw adressenbestand, verschenen
in "DE SCHAKEL" 2de jaargang nr. 5

ADRESSENBESTAND Stichting Genootschap Engelandvaarders.
Aanvulling no.7 per 1 december 1981, toe te voegen aan
Schakel no.12, december 1981

Nieuw toegetreden:

DIRKZWAGER, T., 1140 Walker Drive, Soledad Ca 93960, U.S.A.
HAZELZET, G.A.M., 42 Blvd du Jardin Exotique, Monte Carlo,
Monaco.
RAMONDT, D.J.K.M., Baden Powellweg 75, 1069 LC Amsterdam

Aanvullingen en wijzigingen:

wijzigen ARKEL, J.van, Kannelustweg 8, 7535 EK AarleRixtel
wijzigen BAKKER Gzn, J., Verpleeghuis Irene, Hollewal 2,
Postbus 107, 1790 AC Den Burg.
wijzigen HARTOG, J.de, p/a Elsevier Nederland BV,
Amsteldijk 166, 1079 LH Amsterdam.
wijzigen HUMMELMAN, F.L., Mauvrou par Poiseux,
58130 Guerigny, Frankrijk.
wijzigen KIEZEBRINK, C., Spittaalstraat 14, 7201 ED Zutphen.
wijzigen KOOLE-van GRONDELLE, J.C., Verwer 27, KoogA/d Zaan.
herstellen KREUMER, J.W., in plaats van KREMER- toegetreden
zie aanvulling no.6.
overleden ONNEKINK, J.B., Zypendaalseweg 48, 6814CL Arnhem
wijzigen SLORS, J.L., Miralmona A 6, Cion (Malaga),
Spanje.
aanvullen TREFFERS, E.F., Flat "de Leien", Nieuwstraat 203,
7311 HZ Apeldoorn.
wijzigen WEELINCK, H.R., Gotabergsgatan 20, S - 41134 -
Gotenburg, Zweden.

Adres (met de laatste ons bekende woonplaats) thans onbekend:

FABER, L., Epe ?	LUYKENAAR, J.H., Edmonton,
FRUIN, J.A., Brussel ?	Canada.
KANTERS, A.C.H., Frankrijk ?	NORTIER, J.J., Zeist ?
KOOLE, W., Australië ?	de ROO, F.J., Djakarta ?
KORVER, W.O.E., U.S.A. ?	RUITEN, L.G.G., Venray ?
LEMMENS, V.C., Noordwijkerhout	?TAZELAAR RMWO, P., Frankrijk ?
LUBERTI, F., Canada ?	VEUGELERS, P.H., Den Bosch ?
	ZUIDIJK, G.M., Rijswijk ?

Wie kan ons inlichten?

Adreswijzigingen of correcties gaarne aan:
E.H.Doerrleben, Floris Grijpstraat 5, 2596 XD Den Haag.